

60. rocznica podpisania Traktatów Rzymskich

25 marca br. świętowaliśmy 60. rocznicę podpisania Traktatów Rzymskich, które dały początek obecnej Unii Europejskiej. W związku z tym w wielu państwach członkowskich odbyły się liczne debaty o przyszłości Europy oraz imprezy, podkreślające znaczenie tego wydarzenia.

Na mocy traktatów podpisanych 25 marca 1957 roku w Rzymie przez sześć założycielskich państw (Francję, Republikę Federalną Niemiec, Włochy, Holandię, Belgię i Luksemburg) powołano Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG) oraz Europejską Wspólnotę Energii Atomowej. Traktaty Rzymskie ukształtowały drogę do Unii Europejskiej w obecnym kształcie – opartej na takich wartościach jak solidarność, praworządność i demokracja. Działania sprzed 60 lat doprowadziły do utworzenia jednolitego rynku europejskiego, gdzie każdy obywatel UE ma zagwarantowaną swobodę przemieszczania się i funkcjonowania w jego obrębie. W 60 rocznicę podpisania Traktatów Rzymskich Przewodniczący Komisji Europejskiej **Jean-Claude Juncker** powiedział: *Powołując tę Unię do życia, nasi rodzice i dziadkowie dzielili jedną wspólną wizję: nigdy więcej wojny. Żywili oni głębokie przekonanie, że zniesienie barier i współpraca – a nie występowanie jeden przeciwko drugiemu – sprawiają, że jesteśmy silniejsi. Historia przyznała im rację. Od 60 lat wartości, na których zbudowana jest Unia, nie zmieniły się: pokój, wolność, tolerancja, solidarność i praworządność wiążą nas i jednoczą.*

Droga do Traktatów Rzymskich

Do podpisania Traktatów Rzymskich doszło w obliczu katastrofy II wojny światowej. Nie była to jednak pierwsza inicjatywa nawiązania współpracy między krajami zachodniej Europy w tym okresie. Już w 1946 roku Winston Churchill na uniwersytecie w Zurychu powiedział: *Musimy odbudować rodzinę europejską, przynajmniej do tego stopnia, na ile to możliwe, oraz wyposażyć ją w strukturę, w której będzie mogła żyć w pokoju, bezpieczeństwie i wolności.*

Musimy zbudować coś na kształt Stanów Zjednoczonych Europy (...) Pierwszym krokiem w odbudowie europejskiej rodziny musi być partnerstwo między Francją a Niemcami. To przemówienie jest uznawane jako jeden z pierwszych ważnych kroków w kierunku integracji europejskiej. Najczęściej jednak za ojców założycieli Wspólnot Europejskich uznawani są francuscy politycy: Robert Schuman i Jean Monnet, którzy opracowali plan koordynacji wydobycia węgla i produkcji stali. Na podstawie tego planu w 1951 roku podpisano Traktat Paryski powołujący Europejską Wspólnotę Węgla i Stali (EWWiS), która miała związać kluczowe sektory gospodarek dawnych wrogów Francji i Niemiec.

BIURO INFORMACYJNE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO W POLSCE I WWW.EUROPARL.PL

Umieszczenie produkcji węgla i stali pod wspólnym zarządzaniem zapewni natychmiastowe powstanie wspólnych fundamentów rozwoju gospodarczego, pierwszego etapu federacji europejskiej i zmieni los regionów, długo skazanych na wytwarzanie wojennego oręża, którego były najdłużej ofiarami. Solidarność produkcji, która się w ten sposób nawiąże, ukaże, że wszelka wojna między Francją a Niemcami jest nie tylko nie do pomyślenia, ale i fizycznie niemożliwa - napisano w Deklaracji Schumana ogłoszonej 9 maja 1950 roku.

Europejska Wspólnota Węgla i Stali utworzona w 1951 roku powstała, by pomóc w odbudowie europejskiej gospodarki po wojnie oraz na tyle zintegrować gospodarczo państwa europejskie, by nie doszło do kolejnych konfliktów. Jednak funkcjonowanie EWWiS było skupione tylko na węglu i stali. Rozszerzenie współpracy europejskiej na kolejne obszary nastąpiło kilka lat później. W czerwcu 1955 roku ministrowie spraw zagranicznych *szóstki* uzgodnili plan powołania wspólnoty gospodarczej (EWG) oraz wspólnoty zajmującej się pokojowym wykorzystaniem energii atomowej (Euroatom). Podpisane niespełna dwa lata później Traktaty Rzymskie wprowadziły ten plan w życie. EWG na przestrzeni lat

przekształciła się w Unię Europejską, Euroatom natomiast zachował oddzielną osobowość prawną, choć jest zarządzany przez instytucje unijne, a jego członkostwo pokrywa się z członkostwem UE. Traktat ustanawiający EWG położył podwaliny pod integrację unijną. Zawarto w nim najważniejsze cele, do jakich zmierzała Wspólnota – redukcję ciał pomiędzy państwami członkowskimi oraz plan stopniowego tworzenia wspólnego rynku z zasadami swobodnego przepływu towarów, usług, pracowników oraz kapitału. Stopniowe pogłębianie współpracy gospodarczej krajów europejskich doprowadziło do realizacji idei integracji politycznej na Starym Kontynencie i zasady zapisane w Traktatach Rzymskich stanowią podstawę obecnego funkcjonowania UE.

Biała księga

Na początku marca br. Komisja Europejska opublikowała białą księgę nt. przyszłości Europy. Zapoczątkowało to ogólnoeuropejską debatę o dalszych losach Starego Kontynentu. W publikacji przedstawiono pięć możliwych scenariuszy przyszłości określających, w jakim kierunku Unia może ewoluować do 2025 roku zależnie od podjętych teraz decyzji. Księga miała stanowić wkład Komisji w dyskusję o przyszłości integracji europejskiej podczas szczytu Rady Europejskiej 25 marca 2017 roku – dokładnie 60 lat po podpisaniu Traktatów Rzymskich. W białej księdze przedstawionej przez Komisję Europejską zawarto następujące scenariusze ewolucji Unii do 2025 r.:

- „Kontynuacja”: UE-27 nadal realizuje pozytywny program reform;
- „Nic poza jednolitym rynkiem”: UE-27 skoncentruje się na jednolitym rynku, gdyż 27 państw członkowskich nie będzie w stanie porozumieć się w coraz liczniejszych dziedzinach polityki;
- „Ci, którzy chcą więcej, robią więcej”: UE-27 będzie funkcjonowała jak obecnie, ale zainteresowane państwa członkowskie będą mogły ściślej współpracować w określonych dziedzinach;
- „Robić mniej, ale efektywniej”: UE skoncentruje się na skuteczniejszej i sprawniejszej realizacji celów w wybranych dziedzinach polityki, ograniczy zaś swoje działania gdzie indziej;
- „Robić wspólnie znacznie więcej”: państwa członkowskie zdecydują się dzielić więcej uprawnień, zasobów i decyzji we wszystkich dziedzinach.

Poszczególne scenariusze obejmują wachlarz różnych możliwości i w obrazowy sposób pokazują przyszłość Europy. Opisane w nich wersje rozwoju wydarzeń nie wykluczają się wzajemnie.

Deklaracja Rzymska

Podczas szczytu Rady Europejskiej w Rzymie, szefowie państw rządów UE uczcili 60.

**Punkt Informacji Europejskiej
EUROPE DIRECT - POZNAŃ**

rocznicę podpisania Traktatów Rzymskich. Spotkanie było okazją do refleksji nad obecnym stanem Unii, a także wyzwaniami, przed jakimi obecnie stoi. Obchodom towarzyszył Marsz dla Europy, w którym mogli wziąć udział wszyscy obywatele państw członkowskich UE. Najważniejszym punktem unijnego szczytu w Rzymie było przyjęcie Deklaracji Rzymskiej, w której przedstawiono wspólną wizję zjednoczonej Europy na najbliższe lata.

W Deklaracji Rzymskiej podsumowano osiągnięcia Unii na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci. To właśnie od wyrażenia dumy z rezultatów wspólnego działania państw europejskich rozpoczyna się ten dokument. Odwołując się do historii na wstępie przypomniano także, że 60 lat temu *doświadczeni tragedią dwóch wojen światowych, postanowiliśmy stworzyć silną więź i odbudować kontynent z popiołów..* Zaznaczono również, że UE jest jedną z największych potęg gospodarczych, *zapewniającą niespotykany poziom ochrony socjalnej i dobrobytu.* W Deklaracji podkreślono znaczenie zasad jakimi UE kierować się będzie w swojej transformacji, a także otwartość na nowe państwa.

W Deklaracji Rzymskiej zapisano, że UE stoi przed wieloma wyzwaniami zarówno globalnymi, jak i wewnętrznymi. Pośród nich wymieniono konflikty regionalne, a także terroryzm oraz kryzys migracyjny oraz nierówności społeczno-ekonomiczne. Jednocześnie w dokumencie znajdziemy zapewnienie, że *wspólnie jesteśmy zdecydowani stawić czoła wyzwaniom szybko zmieniającego się świata i zapewnić naszym obywatelom zarówno bezpieczeństwo, jak i nowe możliwości.* Wspólne działanie oparte na zasadzie solidarności i jedności jest wielokrotnie wymieniane jako warunek konieczny, Unia stała się silniejsza. *Pojedynczo zostalibyśmy zmarginalizowani przez globalną dynamikę* - napisano w Deklaracji

rzymskiej. W dokumencie zawarto zapewnienie, że UE jest niepodzielona i niepodzielna, ale także otwarta na dalsze rozszerzenia. Zapisano również cele jakie Unia Europejska powinna osiągnąć w ciągu najbliższych lat: *Chcemy, by Unia stała się bezpieczna i pewna, dostatnia, konkurencyjna, by rozwijała się w sposób zrównoważony i by była społecznie odpowiedzialna, chcemy, by miała wolę i potencjał, aby odgrywać kluczową rolę w świecie i nadawać kształt globalizacji.* Podkreślono znaczenie zrównoważonego rozwoju Europy oraz wartość mocnego, połączonego i rozwijającego się jednolitego rynku., co ma zapewnić dostatnie życie Europejczykom. W dokumencie zapisano, że Unia ma uwzględniać różnorodność systemów krajowych oraz promować równość kobiet i mężczyzn, jak i równe możliwości dla wszystkich. Położono także nacisk na rozwijanie i kreowanie współpracy z partnerami. Zapisano, że UE powinna współpracować z NATO w kwestii obronności oraz aktywnie działać na forum ONZ. Ponadto w Deklaracji można znaleźć zobowiązanie o współpracy UE z parlamentami narodowymi: *zobowiązujemy się wstąpić w obawy wyrażane przez naszych obywateli i reagować na nie; będziemy także współpracować z naszymi parlamentami narodowymi.*

Deklaracja została podpisana przez 27 państw członkowskich (dokumentu nie podpisała Wielka Brytania).

Źródła:

- European Commission, WHITE PAPER ON THE FUTURE OF EUROPE, Reflections and scenarios for the EU27 by 2025
- http://ec.europa.eu/poland/news/170324_treaty_of_rome_pl
- https://europa.eu/european-union/law/treaties_pl
- <http://www.wielkopolska.eu/index.php/aktualnosci/2868-60-lat-wspolnej-europy-jutro-w-rzymie-obchody-z-okazji-rocznicy>
- Małuszyńska E., Mazur G., Unia Europejska 2014+, Wydawnictwo Diffin, Warszawa 2015
- Unia Europejska – organizacja i funkcjonowanie, red. M. Cini, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2007

Przygotował:

Punkt Informacji Europejskiej

Europe Direct – Poznań

przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań

tel. 61 8521670

e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl, www.europe-direct.poznan.pl

